

Turci si odhlasovali ústavní změny, Erdogan získá větší moc

V nedělním ústavním referendu těsně zvítězily hlasy pro změnu ústavy. Celkem 51 % voličů vhodilo do volebních urn hlasovací lístek s nápisem „evet“, turecky „ano“, a rozhodlo se podpořit prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana v jeho snaze o posílení úřadu prezidenta.

Změnou ústavy se fakticky změní parlamentní systém Turecka na prezidentský. Turci si od změn slibují posílení pozice státu v regionu, růst ekonomiky a větší stabilitu. Několik domácích hlasů se však ozývá s tím, že průběh voleb nebyl zcela legitimní.

Pro změnu ústavy doma hlasovala jen nepatrná většina občanů, převážně obyvatelé venkova a malých měst. Podporu prezidentovi také jasně vyjádřili Turci žijící v zahraničí, bylo jich 59 %.

Proti se naopak postavili obyvatelé největších tureckých měst a také jihovýchodní, převážně Kurdy osídlené, oblasti. Silně proti byli také Turci žijící u nás, těch bylo 88 %.

Zastánci změny referenda prosazovali změny ústavy, které by vložily do rukou prezidenta větší pravomoci než jaké má doposud. Prezident tak mimo jiné stane v čele vlády a bude mít právo rozpustit jednokomorové turecké Národní shromáždění. Obhájeví změny tvrdí, že novela pomůže hlavě státu efektivněji rozhodovat a posílí ekonomickou situaci Turecka. Zároveň prý systém přiblíží například prezidentskému systému, který funguje v USA. Ten však nemá moc rozpustit

kongres. Podle kritiků změny získá prezident příliš velkou moc a zároveň dojde k narušení rovnováhy sil.

Zahraniční i domácí pozorovatelé označili průběh referenda za částečně zmanipulovaný. Některé hlasovací obálky prý nebyly řádně orazítkované a podle zákona tak měly být neplatné. Tvrdí to Svaz tureckých právníků. Podle rakouské pozorovatelky Aley Korunové mohlo být zmanipulováno až 2,5 milionu hlasů, což vzhledem k těsnému výsledku mohlo volbu výrazně ovlivnit. Mise OBSE také poukázala na to, že v kampani dostali větší prostor zastánci změny ústavy a že vláda umlčela kritiky například zatýkáním novinářů. Jedním z nich je Deniz Yücel, který se narodil v Německu v rodině tureckého přistěhovalce.

Výsledek je zmanipulovaný i podle největší opoziční síly, Republikánské lidové strany (CHP), jejíž historie sahá až k vzniku Turecké republiky. „Referendum proběhlo za neférových okolností. Každý to ví,“ řekl Kemal Kilicdaroglu, předseda CHP. Protestovala také prokurátní Lidová demokratická strana (HDP).

Prezident Erdogan označil výsledek volby za historický a vyzval všechny, aby ho respektovali. „Turecko udělalo historické rozhodnutí, pokud jde o systém jeho vlády,“ prohlásil a zároveň oznámil, že začne jednat s premiérem a lídry dalších stran o obnovení trestu smrti. I o něm by se podle Erdogana hlasovalo v referendu.

MAREK MARTINOVSKÝ

Turecký prezident Recep Tayyip Erdogan vedl kampaň za změnu ústavy, která by měla posílit Turecko.

Foto: archiv

Lídrů stran proti přímé volbě prezidenta

Zavedení přímé volby prezidenta se nepovedlo, přiznali čelní představitelé politických stran. Na politické debatě, již pořádal Politologický klub Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, se na tom ve středu 19. 4. shodl šéf TOP 09 Miroslav Kalousek, lídr KDU-ČSL Pavel Bělobrádek a předseda poslanců ODS Zbyněk Stanjura. Probrali i otázku eura.

„Bez ohledu na to, kdo byl zvolen, nebylo zavedení přímé volby prezidenta nejšťastnější. Ačkoli věřím, že lidé byli zklamáni druhou volbou Václava Klause,“ komentoval otázku na změnu ústavy předseda křesťanských demokratů Bělobrádek. Právě zavedení přímé volby prezidenta podle něj ukazuje na to, že by se do ústavy mělo zasahovat velmi opatrně a s rozmyslem.

K němu se přidal i lídr TOP 09 Kalousek a šéf poslanců ODS Stanjura. „Jsem jeden z hříšníků, kdo hlasoval pro přímou volbu, a to bylo vychýlení

z jedné pojistky demokracie,“ kál se Kalousek. Chtěl by, aby se ústava změnila evolučně, nikoliv revolučně. Druhý jmenovaný zmínil, že přímá volba se nepovedla.

O zavedení přímé volby hlavy státu v Česku se hlasovalo už v 90. letech, nakonec vešla v platnost až v roce 2012. Už dříve ji kritizoval někdejší předseda Senátu Petr Pithart. Při 20. výročí ustavení horní komory řekl, že největší chybou za uplynulých dvacet let bylo zakotvení přímé volby do ústavy. Senát totiž může podat žalobu k Ústavnímu soudu pouze se souhlasem Sněmovny. „Parlament tak z prezidenta učinil neodvolatelného monarchu,“ dodal.

Ministr financí a předseda hnutí ANO Andrej Babiš mluvil na debatě o změně volebního systému. „Problém je koaliční vládnutí, jen dvě vlády dokončily mandát. Efektivnější a lepší by byl většinový systém,“ míní.

Ministři financí oponoval Kalou-

sek: „Nejsem nakloněn něčemu, co by posílilo mocenské vládnutí. Někdo tomu říká větší efektivita,“ rýpl si do něj.

Čelní představitelé politických stran souhlasili s tím, že pro Česko je lepší euro nepřijímat. „Nechci ručit za řecké dluhy ani řešit italské banky,“ odůvodnil svá proti Babiš. Dodal, že by si od Evropy nenechal nic diktovat. Dále odmítl migrační kvóty a odepření lidem nošení zbraní. Proto tvrdí, že je potřeba unii reformovat. Na slova Stanjury, že europoslanci za hnutí ANO jsou ve frakci EU, která ji touží zakonzervovat, reagoval s tím, že europoslanci za ANO jsou ve frakci, kde mají vliv.

„Není podstatné mít euro, ale je důležité zůstat v eurozóně,“ zmínil Bělobrádek. O nutnosti setrvat v unii promluvil i Kalousek. Ve světě se podle něj formují čtyři silní hráči – Spojené státy, Čína, Rusko a EU. Česko má prý šanci obstát pouze jako člen jednoho z uvedených společenství.

PAVEL TYLŠAR

Kokeš a mejdany, fotbalisté u soudu

Dva známí fotbaloví reprezentanti se stali součástí rozsáhlé drogové kauzy. Jde o bývalého hráče Viktorie Plzeň Ondřeje Vaňka a současného hráče týmu Jana Kopice.

Vyšetřování naznačuje, že fotbalisté byli v kontaktu s Vítězslavem Meišnerem, který čelí obžalobě za distribuci kokainu a extáze. Vaněk se od něj zřejmě zásoboval omamnými látkami a Kopic mu po krátké známosti půjčil půl milionu korun. Fotbalisté v kauze zatím figurují jako svědci.

Meišnera policie sledovala od roku 2015 a odposlouchávala i jeho telefon. Podle jejich odhadů rukama tohoto bývalého pokerového hráče prošlo cca 8000 tablet extáze a při jeho zatčení u sebe měl téměř půl kilogramu kokainu. Jeho spolupracovník, druhý obžalovaný Patrik Barančík obchodoval s 6ti tisíci pilulkami extáze.

Barančík se k obchodu s drogami přiznal, Meišner ale tvrdí, že nic neprodával. Omamné látky prý přechovával jen pro vlastní použití. Popírá, že by je dovážel ze zahraničí. Nepopírá však to, že se účastnil večírků, kde se drogy užívaly.

Z nahraných telefonátů však vyplývá, že byl v častém kontaktu zejména s Ondřejem Vaňkem, který mu během působení ve Viktorie volával o rady ohledně párty, mimo jiné den před zápasem loňské sezóny mezi Plzní a Mladou Boleslaví.

„Volající (Vaněk) odpovídá, že jde na diskotéku a zkusí prášek, na což volaný (Meišner) odpovídá, aby mu

volající napsal, jaké to bylo, a upozorňuje ho, aby byl opatrný a dal si jenom půlku. Volající říká, že prý je to dobré najednou s kokešem, na což volaný odpovídá, že ne, že když dá na to ten bílej, že ho to naopak zabrzdí, že mu to zbrzdí nájezd, má si nechat tak dvě hodiny pauzu,“ citoval z obhajoby Radiožurnál.

Pokud se u obou hráčů prokáže, že se aktivně účastnili drogových radováněk popisovaných ve výpovědi, mohla by to Fotbalová asociace brát jako znevažování jména fotbalu. V takovém případě by jim pak hrozil disciplinární trest.

MATYÁŠ KRIMSKÝ

Manželství pro všechny?

„Jsme fér, a ty?“ ptá se kampaň na podporu manželství homosexuálů, která během jara navštíví jedenáct českých měst.

„Nechceme se bavit o diskriminaci a právech, ale o hodnotách, jež společnost uznává, a rádi bychom do debaty vtáhli veřejnost,“ říká manažer projektu Czeslaw Walek.

Po vzoru některých západních zemí se Koalice za manželství snaží prosadit právo na manželství pro každého bez ohledu na sexuální orientaci. „Pokud se shodneme, že láska je jen jedna, ani homosexuální, ani heterosexuální a že do manželství vstupujeme z lásky, pak neexistuje argument, proč bychom měli mít dvě instituce podle toho, koho milujeme,“ říká Walek, který se svým nizozemským přítelem uzavřel

sňatek před třemi roky v Rotterdamu. Nyní chce stejnou příležitost vybojovat i pro Čechy.

Navzdory vetu exprezidenta Klause mají od roku 2006 gayové a lesby v Česku možnost uzavřít registrované partnerství. Takový svazek ale neznamená stejné podmínky, jaké nabízí manželství heterosexuálním párům. Rozdíly jsou v rovině symbolické – soužití nezačíná výměnou prstýnků, nýbrž podpisem dokumentu na matrice – tak v rovině praktické.

Dle aktivistů by se jednalo pouze o drobnou úpravu legislativy. Změnou pár slov občanského zákoníku by se tak z manželství stal svazek dvou lidí. Odpůrci se však odvolávají na ochranu tradiční rodiny.

PAVLÍNA PODZIMKOVÁ

NÁŠ DVOUSLOUPEK

Lov velryb po česku

Pamatujete na scénku ze Svěrákovy Obecné školy, kde chlapi hned po ředitelově varování zkouší olizovat zábradlí v mrazu? Do minulého týdne neměla širší veřejnost o existenci hry, která údajně nutí děti k sebevraždě, sebemenší tušení. Před Modrou velrybou v možné spojitosti se smrtí dvou dívek u obce Mlékojedy varovala Policie České republiky. Média, nejspíše znuřená eskalací situace na Blízkém Východě a Severní Koreji či referendem v Turecku, po zprávě hbitě sáhla a vytvořila z ní senzaci. Velrybobraní se strhlo s efektem laviny. Stovky článků, živé diskuze, polemiky o internetu. Na to, že existence hry není stále dokázaná, slušné. A tak, když teď

do vyhledávače Google zadáte „modrá v“, nenabídne vám našeptávač modré vejce, vafle, ani vlasy, ale rovnou „modrá velryba návod“ či „modrá velryba registrace“. V každém obsáhlejší článku o aplikaci navíc lze najít hesla, pod kterými se zájemce do Velryby přihlásí. A tak se hra, která předtím možná ani neexistovala, dostává do světla reflektorů. Nevytvořili jí zvrhlíci na ruské sociální síti VKontakte, ale ti, kteří před ní varovali na titulních stránkách. A dost se do její blízkosti zvládne teď nejen průzkumník nehlubších propastí internetu, ale každé malé děčko.

JONÁŠ VERNER

Milovníci Islandu si opět přišli na své

„Kdo miluje Island?“ zeptala se hned na začátku úvodní přednášky předsedkyně Klubu islandských fanatiků Jana Jakšová. Naprostá většina návštěvníků v sále nadšeně zvedla ruku.

V sobotu 8. dubna se totiž v Městské knihovně v Praze uskutečnil již 16. ročník akce Islandský den, pořádané Klubem islandských fanatiků. Letos se mohli milovníci severského ostrovního státu těšit na adrenalinem nabitou přednášku, promítání a diskusi.

Celý program se točil kolem země nespoutané přírody a jedinečné kultury. „Island mi učaroval už od malička, je to opravdu krásná země a ráda se tam vždy vrátím,“ řekla Jana Jakšová. Právě ona stála v roce 2001 u zrodu

Klubu islandských fanatiků a pomoci Islandského dne chce přiblížit tuto severskou zemi i obyvatelům České republiky. „Když jsme zakládali klub, o Islandu se toho u nás moc nevědělo. Ovšem po výbuchu sopky, který před pár lety na několik týdnů zastavil leteckou dopravu nad Evropou, se náhle z Islandu stala vyhledávaná turistická destinace. Nyní tedy usilujeme o to, aby lidé nešli na Island jen kvůli obohacení svého seznamu navštívených míst, ale aby více poznávali jeho zajímavou kulturu,“ dodává Jakšová.

Tento záměr se Klubu islandských fanatiků daří. V rámci Islandského dne se totiž návštěvníci dozvěděli spoustu nového o zemi gejzírů a sopky. Jiří Šura prozradil, jak vypadá Island z pohledu geologa, Blanka Rež-

níková se zase s diváky podělila o své zážitky prostřednictvím krátkého dokumentu. Také René Kuraj zná Island jako své boty, nebo spíše jeho boty znají Island. Český ultramaratonec totiž oběhl celý ostrov za pouhý měsíc a urazil při tom 1311 km.

Pro všechny příznivce Islandu byl 8. duben báječný den. Kromě samotného programu měli návštěvníci možnost ochutnat Skyr, tradiční zakysanou potravinu tohoto severského ostrova. Nezbyvá tedy nic jiného, než poznat Island na vlastní kůži. Ale pozor na počasí. Vždyť oblíbené islandské přísloví říká: „Když nejsi spokojený s tím, jak je teď, počkej pět minut a budeš vzpomínat, jak bylo ještě před chvílí hezky.“

STANISLAV KUČERA

V botanické zahradě poletují exotičtí motýli

Ve skleníku Fata Morgana pražské botanické zahrady mohou návštěvníci již po patnácté obdivovat exotické motýly.

K vidění jsou zejména americké druhy motýlů, za zmínku nepochybně stojí i letos poprvé vystavovaný Morpho peleides s výrazně modrými křídly. „Tento druh je zajímavý tím, že ve skutečnosti na křídlech nemá žádné barevné pigmenty. Lesklá modrá barva se tvoří lomem světla na drobnou šupinkách, které křídla pokrývají,“ upřesňuje Eva Smržová, kurátorka výstavy. „Ve skleníku Fata Morgana bude letos poprvé k vidění i kuriózní druh Greta oto původem ze Střední a Jižní Ameriky. Tito drobní motýli postrádají na větších částech křídel šupinky, a proto jsou jejich křídla zcela prů-

hledná,“ dodává kurátorka výstavy.

Motýli ve skleníku Fata Morgana volně létají a často si i sedají poblíž procházejících návštěvníků, kteří je tak mohou pozorovat doslova na dosah ruky.

V zadní části skleníku je řada informačních panelů, které návštěvníky seznámí s jednotlivými vystavenými druhy, s jejich životním cyklem a strategiemi, ale i s legendami a mýty o tomto hmyzu. Návštěvníci si tak mohou přečíst například legendu původních obyvatel pacifického severozápadu o vzniku prvního motýla.

Motýly můžete obdivovat od 4. dubna až do 28. května každý den kromě 10. a 24. dubna a 15. a 22. května, kdy je skleník pro veřejnost uzavřen.

ANETA KRISOVÁ

Tisíce dobrovolníků uklízely Česko

Na úklidu se podílely celé rodiny

Foto: archiv

Druhá dubnová sobota již tradičně patřila akci Uklidme svět, uklidme Česko. Klade si za cíl pomoci zbavit naši zemi nelegálních skládek a drobného nepořádku. I příznivé počasí zajistilo rekordní účast, zapojilo se nad 70 000 účastníků.

Dobrovolníci sesbírali celkem 1 080 tun odpadu na 1 750 místech v celé České republice. Akce tak naplnila očekávání pořadatelů ze spolku Ekosmák a Českého svazu ochránců přírody. Konečná čísla však budou známa až v prosinci, jelikož jen na zbytek jara je naplánováno přes 400 menších úklidů a další stále přibývají. Kromě hlavního programu se pro účastníky chystá i fotosoutěž o několik fotoaparátů a soutěž pro školy a mládežnická sdružení.

Letos událost zaštil ministr životního prostředí Richard Brabec. Připojila se k němu i řada hejtmánů, primátorů a starostů. Společně s nimi se tak akce účastnili občané z celého společenského spektra od velvyslanců až po odsouzené z několika věznic a lidi bez domova. K organizátorům se přihlásilo také 500 obcí, 300 škol a především 800 zájmových organizací.

Uklízí se nejen u nás. Jedním z nejzajímavějších letošních úklidů se stalo čištění známé české lodi La Grace, toho času kotvící v Tunisku. Posádka se tak rozhodla alespoň na dálku podpořit pořadatele a Briga La Grace se tak symbolicky stala vlajkovou lodí celé akce.

MARTINA PLESNÍKOVÁ

Uklízelo se všude

Foto: archiv

KOMENTÁŘE • KOMENTÁŘE

Trumpoty amerického prezidenta

Od ledna se Trumpovi nic pořádného prosadit nepovedlo. Se svým protiimigračním dekretem narazil u amerického Nejvyššího soudu, s reformou zdravotnictví zase ve Sněmovně reprezentantů. Do toho si navíc občas v rozhovoru splete Irák se Sýrií, tvrdí, že Korea bývala součástí Číny, nebo zapomene německé kancléřce podat ruku. Zkrátka učí se za pochodu, což vzhledem k důležitosti jeho funkce mnoho lidí po celém světě znepokojuje.

Po uplynulých dvou týdnech ale můžeme poprvé pochybovat o pochybovačnosti Donalda Trumpa. Washington nejprve odpověděl na krutý

chemický útok v Sýrii bombardováním Asadova letiště, a poté se zaměřil na severokorejské jaderné zbrojení. Tomu všemu předcházelo odstoupení kontroverzních proruských poradců Flynna a Bannona.

Právě postup amerického prezidenta v Koreji se jeví překvapivě rozumný. Ať už za ním stojí kdokoliv z Trumpových lidí. Tlačit na Severní Koreu navenek vojensky, ale současně i diplomaticky (nátlakem na jejího čínského spojence) se může zdát ošemetné, ale je to naopak velmi sebejisté. Pokud by mladému nezkušenému Kim-Čong Unovi ruply nervy a Severokorejci provedli agresi jako první, posta-

vili by se tak proti celému světu. Pochybují, že by Čína nebo Rusko riskovaly světový konflikt kvůli Severní Koreji.

Trumpův náhlý obrat v postoji směrem k Číně koresponduje se snahou zastavit Kimovo jaderné zbrojení. Čína se může stát i klíčovým spojencem ve vztahu k Rusku a Sýrii, ale obě situace velmi složité a v nedohlednu. Proto musí americký prezident postupovat obezřetně a konzistentně. Tím si ovšem vzhledem k jeho dosavadnímu působení nemůžeme být vůbec jisti.

JAN KUBELKA

Hillary Clinton je ďábel a Donald Trump zradil své voliče

Během amerických voleb využil Donald Trump jednu věc, kterou nepoužil žádný z republikánských, ani demokratických kandidátů před ním. Podporovali jej totiž konspirační, neboli, jak si sami říkají, alternativní novináři (pokud nevíte, co to znamená, představte si novináře a poté si představte, jak vypadá jeho opak).

Jedním z hlavních podporovatelů současného prezidenta USA byl Alex Jones, moderátor a správce infowars.cz, který těsně před volbami psal například o tom, že Hillary Clinton je ďábel z vesmíru a je součástí skupiny pedofilů, která se schází v restauraci v Brooklynu. V prosinci 2015 byl dokonce tehdejší kandidát na prezidenta

Trump hostem v Infowars, kde Jonesovi řekl, že bude velmi spokojený. To to sliboval člověku, který si myslí, že útoky v San Bernardinu a 11. září 2001 v New Yorku jsou vládní konspirace.

Vše se ovšem změnilo v posledních dvou týdnech. Když USA začalo bombardovat Sýrii, byly „alternativní web“ jedním z nejzmatenějších míst na internetu. Až do pátku 7. dubna byli totiž Trump a Putin v jejich očích největší spojenci v boji proti globalismu a Novému světovému řádu, ale teď, když si USA vymyslelo chemický útok a začalo bombardovat Sýrii, což by Rusové nikdy neudělali, nikdo nevědělo, co to vlastně má znamenat. Je to snad proto, že se proti Trumpovi spikly tajně služby? Vytláčil snad globa-

lista Jared Kushner z Bílého domu vlastence Stephena Bannona, aby mohl rozpoutat válku? Vše bylo možné a s postupem času se to začalo vyjasňovat. Donald Trump zklamal.

Vysvětlení poskytl guru všech alternativců Alex Jones, který řekl, že je zklamaný a v plamenném projevu plném emocí a sprostých slov vyzval Trumpa, aby přestal porušovat své sliby občanům USA. Vypadá to tedy na konec láskyplného vztahu mezi prezidentem a konspirátořem. Začalo to totiž vypadat, že se Jones stává jedním z Trumpových poradců, a dokonce se začalo vyjednávat o zřízení místa pro korespondenta infowars v Bílém domě. Nakonec z toho ale asi nic nebude.

KRYŠTOF DUDA

Tančící dům zaplavily designové výrobky od šperků po elektrokola

Desítky domácích a zahraničních designérů, videí, přednášek a workshopů. Prague Design Week, který se konal mezi 10. a 16. dubnem, tentokrát obsadil prostory Tančícího domu.

Na čtvrtém ročníku designérské přehlídky měli návštěvníci poprvé možnost zavítat do nově otevřeného „černého patra“. Kromě sochařských instalací a nábytku vystavovali návrháři také například šperky, spotřebiče či světelné expozice.

Jedním z hlavních lákadel letošního ročníku byla zvuková instalace Mickeyphon, jež se v České republice představila vůbec poprvé. Jedná se o zařízení připomínající hlavu Mickey Mouse, která vyhledává zvuky z okolí, jež následně zhudebňuje. Plastiku pro společnost Disney vytvořila designérská skupina panGenerator.

Na přehlídce vystavovali také studenti uměleckých i technických oborů. Ateliér skla Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně prezentoval kolekci Re-design, inspirovanou uměleckými předměty z Muzea skla v Jablonci nad

Nisou. Studenti Českého vysokého učení technického se zaměřili na inovaci topenářské techniky: radiátorů, kotlů a kamen. Kolektiv autorů novokola na výstavu přispěl ručně vyráběnými elektrokoly.

Kromě stálých expozic bylo připraveno i množství workshopů. Výtvarník, ilustrátor a režisér Filip Pošivač pořádal společně s herečkou Annou Polívkovou autorské čtení dětské knihy Až po uši v mechu a skupina Be-Wooden ukázala svoji mistrnou práci se dřevem.

Prague Design Week se poprvé uskutečnil v roce 2014. Jeho hlavní myšlenkou je ukázat nejen design produktů, ale i kreativní proces, který mu předchází, a to prostřednictvím videí, fotografií nebo nástrojů používaných k výrobě. Navazuje tak na tradici designérských přehlídek v mnoha evropských městech. Minulé ročníky, pořádané v Kafkově domě a Domě U Minuty, navštívilo bezmála 7000 návštěvníků.

GABRIELA KNÍŽKOVÁ

Prague Design Week představil české i zahraniční návrháře

Foto: archiv

Nejlepší evropská kinematografie dorazila do Čech Rozlomená řeč v Ponrepu

Letošní festival Dny evropského filmu přinesl více než padesát snímků z různých koutů kontinentu. V pražských kinech mohli diváci od 6. do 13. dubna zhlédnout nejlepší evropské filmové tituly.

Festival zahájil 6. dubna v pražském kině Lucerna španělský snímek Muž tisíce tváří režiséra Alberta Rodrigueze. Napínavý špionážní thriller si již odnesl celou řadu ocenění, zejména za hlavní roli nebo čerstvě cenu Goya za nejlepší adaptovaný scénář. „Je to především film o tom, jakými problémy procházela nedokonalá mladá demokracie v 90. letech,“ uvedl na zahájení zástupce španělského vel-

yslance Juan José Sanz Aparicio.

Dny evropského filmu měly několik tradičních sekcí jako Best Of, EDocs nebo K věci, která se letos zabývala dětmi a dospívajícími. „Tato sekce ukazuje současnou nastupující generaci v Evropě po všech stránkách. Ať už jsou to existenční problémy, každodenní životní strasti nebo problémy s láskou,“ komentoval dramaturg festivalu Zdeněk Blaha. Filmový zážitek si diváci mohli zpestřit zajímavým doprovodným programem. Nechyběly kulinařské speciality v sekci Film Flavour, kde návštěvníci ochutnali menu francouzské a italské kuchyně nabízené k filmům Červená želva a Šíleně šťastná.

Na festivalu bylo letos z českých snímků zastoupeno mnoho koprodukčních titulů, a to například česko-lotyšsko-finský snímek Sibiřský deník nebo česko-chorvatská komedie Ministerstvo lásky. „Jsou tam samozřejmě i filmy, které mají větší český podíl. Tím je například film Pátá loď. Ryze český je poté dokument o kapele Lucie, který byl zařazen do hudební sekce festivalu,“ uvedl Blaha.

Po hlavním městě se festival přesunul do Brna a v dnešních dnech má české publikum možnost navštívit ozvěny festivalu například v Jablonci nad Nisou, Hradci Králové nebo Hodoníně.

KRISTÝNA PRUŽINOVÁ

a expertka na exilový film, která na festivalu přednášela o ženách-autorkách v exilovém kontextu. Promítal se i zcela unikátní film I katové umírají. Snímek z roku 1943 bezprostředně popisuje atentát na Reinharda Heydricha. Ačkoli má jeho příběh se skutečností jen pramálo společného, ukazuje odhodlání českého národa v boji proti nacismu. Jeho autorem je Fritz Lang, vídeňský rodák a emigrant do USA, který mimo jiné režíroval i slavný film Metropolis.

Mnozí exiloví autoři byli skvělými literáty, ale rovněž měli blízko k filmu. Celá přehlídka Cinefest tak byla proktnuta vztahem filmu a literatury, včetně pokusů kinematografie o emancipaci na umělecké scéně. Festival dokázal, že obraz a zvuk jsou rovnocennými partnery psanému slovu.

Programu dominovali autoři z německy mluvících zemí, jelikož právě oni byli ve 30. letech minulého století nejčastěji pronásledováni a začínali nanovo v zahraničí. Nedílnou součástí festivalu tak byla i otázka mateřského jazyka a jeho uplatnění v kinematografii. Na to ostatně upozorňoval i podtitul celé akce Rozlomená řeč.

Hlavním hostem byla Heike Klapdorová, německá divadelní teoretička

FILIP LIŠKA

Umělci z Pragovky opět otevřeli své ateliéry

Kolben Open otevřela ateliéry umělců

Foto: archiv

Rozlehlý areál bývalé továrny Pragovka se v sobotu 8. dubna již po čtvrté otevřel veřejnosti v rámci akce Kolben Open. Kromě zpřístupněných ateliérů a workshopů bylo na letošní ročník přichystáno i několik novinek.

Otevřely se prostory Haly E, které byly dosud v rámci Kolben Open nepřístupné. K jejich prohlídce přispěli svými vzpomínkami lidé, kteří ve firmě pracovali. Mezi pamětníky byl například Zdeněk Hlavnička, který v Pragovce pracoval od roku 1945, nebo Jiří Zelenka, který zde začínal v 50. letech.

V Pragovce sídlí v současné době více než 80 umělců, své ateliéry letos otevřely zhruba dvě třetiny z nich. Návštěvníkům prezentují svá díla v kontextu místa, kde vznikají. Oproti dřívějším ročníkům se k ateliérům malířů a sochařů přidaly i designérské a řemeslnické ateliéry a několik zkušeben. Zájemci tak měli možnost nahlédnout do keramické dílny TyFormy, zúčastnit se čalounického kurzu Barbory English nebo si v jedné ze zkušeben nechat zahrát na práni.

Nechyběl ani program pro děti. Nejmenší návštěvníci se zabavili napří-

klad u výroby jednoduchých loutek a placek se scénografkou Danielou Klimešovou nebo při prohlídce ateliéru malířky Veroniky Landy.

Akce Kolben Open pokračuje do 30. dubna výstavou Pragovka 2017 With Wings, která představuje výběr práce více než třiceti umělců sídlících v Pragovce. Mezi vystavujícími jsou například Pasta Oner, Susanne Kass, Tomáš Džadoň nebo zakladatelky Kolben Open Lucie Nováčková a Zuzana Růžičková.

ELIŠKA HOVORKOVÁ

Do kin jde první díl Hřebejkovy trilogie Zahradnictví

Nejen snímek Rodinný přítel, ale i další dva díly trilogie Zahradnictví se na plátna kin dostanou ještě v letošním roce.

První díl se odehrává v době německé okupace, a tak se na časové ose dostává před kultovní Pelíšky (1999), kterým má i dějově předcházet. Právě ústřední postavu Jindřicha, kterého v roli dědečka Petra Jarchovského ztvárňuje Martin Finger, může divák znát jako odbojáře z Pelíšků.

„Vlastně se to rovná celému mému životu, dokonce to i můj život přesahuje,“ řekl při příležitosti představení knihy její autor, Petr Jarchovský. První díl nabídne milostný trojúhelník Jindřicha, jeho manželky Vilmy (Aňa Geislerová) a Jiřího (Ondřej Sokol). Právě podle Jiřího, rodinného přítele, je celý díl pojmenován. Trilogie, ode-

hrávající se v letech 1939–1959, je vyprávěna dle autentických životních příběhů Jarchovského rodičů i prarodičů. „Hodně se to opírá o rodinnou tradici vypravěčství,“ dodává Jarchovský.

„Je to pro režiséra hodnotná věc, že dostane k dispozici skutečné osudy člověka, který je mu blízký, aby s herci, které má rád a kterým věří, udělal film,“ řekl Hřebejk. Děj se odehrává z velké části v rodinném zahradnictví v Jaroměři. „Zahradnictví je metr budoucnosti,“ glosovala Sabina Remundová název trilogie. A stejně jako v Pelíškách ani v Zahradnictví nechybí situační komika a humor. Druh díl Dezertér bude v kinech od 28. září, na vrchol trilogie se diváci mohou těšit od 16. listopadu.

KATEŘINA HOROVÁ

Kupujte uhlí! Zima bude stále!

Brněnská Kometa zkontrolovala Bílé Tygry a slaví titul

Brněnskou DRFG arenou zavládla ve středu 19. dubna neskonale euforie, jelikož domácí hráči úspěšně završili své tažení play-off české Tipsport extraligy. Ve finálové sérii porazili Liberec jasně 4:0 na zápasy, když čtvrté utkání vyhráli 5:2.

Hallyeova kometa se na obloze objevuje jednou za 76 let, té brněnské trval návrat na trůn o 25 let méně, takže moravská metropole po titulu nedočkavě lačnila. Jen opravdu zapálený brněnský fanoušek by však na přelomu roku vsadil na triumf svého mužstva. Brnu se nedařilo a patřilo mezi celky s nejhorší formou. „Mohu vás uklidnit, horší to být nemůže,“ konejšil ještě v únoru na besedě s brněnskými studenty šéfkomentátor ČT Robert Záruba.

Pravdou však bylo, že jihomoravský tým před sezónou draze posílil, z Ruska například přišli Ondřej Němec a Martin Erat. „Já jsem strašně věřil už od května (2016), kdy jsem podepisoval hráče, kteří měli úžasnou kvalitu, charakter a morálku,“ prohlásil bezprostředně po vítězství brněnský majitel a trenér Libor Zábanský. Sázkové kanceláře v loňském září řadily Brňany mezi okruh favoritů, ale očekávaná výkonnost nepřicházela. Až ke konci základní části se budoucí mistři dostali do tempa, ve kterém pokračovali v play-off.

Favorizované pražské Spartě nedali,

podobně jako Liberci, šanci a sérii vyhráli 4:0. Jen Hradec Králové dokázal Kometě misty zatopit, ale podařilo se mu vyhrát jen dva zápasy.

Výběr trenéra Filipa Pešána, jakožto obhájce titulu, proploval sezónou s grácií. Zvítězil v základní části a v té vyřazovací si poradil s Plzní a Chomutovem, ale ve finále se severočeská mašina zasekla. Tygři v žádném zápase nedokázali Kometu přehrát, a také kvůli tomu, že Brňané měli ve vyrovnaných zápasech více štěstí, nedokázali ani jednou zvítězit.

Brněnští vstupovali do čtvrtého finálového zápasu se třemi mečboly, což vneslo klid na jejich hole. Po bezbrankové první části zápas rozhodlo druhé dějství. Ve 23. minutě vyslal domácí k titulu Marek Kvapil, na jehož trefu ale bezprostředně odpověděl liberecký Lukáš Krenželok. Brno se v polovině zápasu dostalo do dvoubrankového vedení. Na přesilovkovou trefu Alexandra Malleta navázal tečí Marcel Hasčák. Liberec se ještě nevzdal, Jakub Valský umně tečoval puk za záda Marka Čiliaka, ale ve výborné kondici hrající domácí Martin Erat dobrušlil před libereckého brankáře Jána Lašáka a překonal ho „blafákem“. V poslední části Tygři marně utočili na domácí svatyni. Brno letos totiž zdobila výborná defenziva, která byla rozhodující i v posledním zápase sezony. Po několika neproměněných šancích

Hráči Komety jásají po zisku titulu

Foto: archiv

hostí zakončil sezonu Jakub Krejčík gólem do prázdné branky.

„Prohra 4:0 je nepřijemná, ale kdybychom prohráli 4:3, bylo by o ještě horší,“

řekl pro web libereckého mužstva Radim Šimek, který velmi pravděpodobně v létě přestoupí do zahraničí.

Brno se nyní bude oddávat po několik

dní bujarým hokejovým oslavám, neboť jak již řekli někteří jeho hráči: „Titul je těžké vyhrát, ale ještě těžší je ho oslavit.“

JAKUB JIRKŮ

Vondroušová zazářila. Rýsuje se další česká hvězda?

Sedmnáct let, druhý profesionální tenisový turnaj a hned první titul. Česká naděje Markéta Vondroušová uchvátí fanoušky, když ve švýcarském Bielu ovládla, v součtu s kvalifikací, osm zápasů v řadě a dokráčela si pro životní úspěch. Na žebříčku poskočí z 222. místa mezi nejlepšími 120 tenistek na světě.

Senzace. Nad triumfem žasnou nejen fanoušci a odborníci, ale i tenistka sama. Mladičká Vondroušová byla loni osm

měsíců nemocná a nejspíš vůbec nedoufala, že se vrátí v tak oslnivé formě. Po svém návratu totiž vyhrála 40 ze 44 zápasů. Většinu z nich odehrála na nižším okruhu ITF, kde zvítězila na turnajích ve Stuttgartu a Grenoblu a na dalších dvou postoupila do finále. Na tenisových pozicích nejvyšší kategorie WTA zvládla jen dva turnaje. Před rokem se objevila na soutěži v Praze. Celý týden na svém druhém turnaji v Bielu završila titulem, i když to zpočátku tak nevydávalo.

„Málem jsem vypadla v první kole kvalifikace, takže takový výsledek je dost nečekaný. V hlavní soutěži už jsem se svým tenisem byla moc spokojená,“ popsala česká tenistka.

Nejen, že si tímto turnajem vydělala téměř 43 tisíc dolarů, ale dočkala se i premiérové nominace do českého fedcupového týmu, který se připravuje na semifinále na Floridě proti USA.

JAKUB JONÁŠ

V Chuchli už se neběžkuje, ale závodí

Dostihová sezóna se ve Velké Chuchli rozběhla na plné obrátky. Tradičně započala o první dubnové neděli, když jubilejní 90. ročník Betino Gomba Handicapu vyhrál valach Master Of Gold s polským žokejem Szczepanem Mazurem.

Vrcholem druhého závodního odpoledne pak byla Velká dubnová cena, která se běžela 9. dubna. V té si pro vítězství po tuhém boji o krk doběhl svěřenec Josefa Váni Father Frost v sedle s Bauyrzhanem Murzabayevem.

Na pražském závodisti roztál sníh, který zde byl navenzen pro běžkaře, a na dráhu se vrátili koně. Oba úvodní víkendy letošní sezóny doprovázelo nádherné počasí a přilákalo mnoho fanoušků dostihů, nadšených sázejících i rodin s dětmi. Nejdůležitější závod neděle 2. dubna byl krátký rovinový dostih na 1200 metrů, Betino Gomba Handicap. Úspěch

trenéra Grzegorza Wroblevského, kterému ten den zvítězili už dva koně, korunoval právě vítěz nejprestižnějšího dostihu dne, šestiletý valach Master Of Gold. „Vlastně byl Gomba Handicap dostih, který se mi dlouho nedařilo vyhrát, a tak jsem rád, že se to konečně povedlo,“ pochvaloval si výsledek Wroblevski. Až pátá skončila s největší zátěží favoritka dostihu Anitschka.

Osm dostihů druhé závodní neděle mělo dva vrcholy. Čtrnáct set metrů dlouhý Memoriál Rudolfa Deyla pro tříleté klisny s náskokem čtyři a půl délky vyhrála Polyanta s žokejem Petrem Foretem. Následoval jeden dostih a krátce po půl páté odstartovali koně z boxů do 59. Velké dubnové ceny. Skoro celých osmnáct set metrů odvodil Jaromír Šafář na pětiletém Aldzarbovi, který si vytvořil poměrně velký náskok, nicméně těsně před cílem ho zbytek pole dostihl. O krk

zvítězil stejně starý Father Frost, Aldzarb nakonec uhájil druhé místo. „Překvapení? Pro mě tedy ne, ale že to Aldzarb na takové půdě dokáže v takovém čase udržet skoro do cíle, to jsme rozhodně nepředpokládali,“ komentoval vítězství svého svěřence Josef Vána.

Závodní odpoledne přineslo i několik překvapení. Ve druhém a třetím dostihu protunuly cílovou pásku jako první klisny Bon Jour a Celine My Heart, které mezi favoritky nepatřily. Proti nepříznivým prognózám sázkových kanceláří se postavil i hnědák jménem Tiggy Blue. Největší outsider Ceny derby klubu v kurzu 10:1 závod nečekané, ale jistě, ovládl.

Děni ve Velké Chuchli bude pokračovat 23. dubna Dostihovým dnem českých lidrů byznysu a 7. května Jarní cenou klisen.

ALEXANDRA TINKOVÁ

Štvoucí se koně

Foto: Alexandra Tinková

Madridské týmy v semifinále Ligy mistrů doplní Juventus a Monako

Do semifinále Ligy mistrů se znovu proboujaly madridské celky. V úterý 18. dubna Atlético a o den později Real potvrdily nadvládu španělských týmů v evropských soutěžích.

Real Madrid přehrál v souboji gigantů Bayern Mníchov po výhře 2:1 venku a 4:2 po prodloužení doma. Atlético vybojovalo postup po domácí výhře 1:0 a venkovní remíze 1:1. Juventus v dalším souboji velkoklubů nedovolil Barceloně ani gól, zatímco Monako dokázalo dvakrát vstřelit tři góly a v obou zápasech s favorizovaným Dortmundem zvítězilo. Semifinálové dvojice určí páteční los.

Obhájce trofeje Real Madrid měl po vítězství 2:1 v Mnichově skvělou pozici pro domácí odvetu. Od začátku zápasu se hrál ofenzivní fotbal z obou stran, první ale skóroval v 53. minutě z penalty Robert Lewandowski a dal Bayernu naději. Když v 76. minutě vyrovnal Cristiano Ronaldo, Bayern potřeboval vstřelit jeden gól, aby zápas došel do prodloužení. To se mu povedlo hned o dvě minuty později, když si dal Sergio Ramos vlastní gól. Klíčový moment se udál těsně před koncem základní hrací doby, když maďarský rozhodčí Viktor Kassai chybně vyloučil Artura Vidala a poslal Mníchov do deseti. Maďarští rozhodčí dál pokračovali ve špatném výkonu a uznali gól Ronalda na 2:2, superhvězda Realu však před gólem stála v jasném ofsajdu. Oslabený Bayern se vrhl do ofenzivy, zchladila je však další Ronaldova branka po fantastické akci Marcela. Ronaldo tak zkompletoval hattrick, přestože i při třetím gólu byl v nepatr-

ném ofsajdovém postavení. Skóre na 4:2 uzavřel Marco Asensio a Real je znovu v semifinále.

Atlético Madrid v souboji defenzivně laděných celků s anglickým Leicesterem nastupovalo do odvety po slibné domácí výhře 1:0. V Leicesteru dokázalo Atlético vstřelit první gól díky Saulu Niguezovi a postup byl blízko. Anglický celek ale ve druhém poločase Španěly přitlačil a dokázal vyrovnat po závaru, ve kterém se nejlépe zorientoval Jamie Vardy. Do konce zápasu už gól nepadl a Atlético prošlo do třetího semifinále za poslední čtyři roky.

Juventus měl po jasné domácí výhře o tři góly, kde podal fantastický výkon Paulo Dybala, zdánlivě lehkou pozici. Barcelona ale v předchozí fázi soutěže dokázala, že dokáže obrátit i nepříznivější skóre. Toho si byl italský tým vědom, a tak se od začátku zatáhl do defenzivy, a přestože Barcelona po většinu zápasu soupeře tlačila, gól vstřelit nedokázala a zápas skončil bezgólovou remízou. Juventus tak postup dalšího španělského týmu nedovolil.

Dortmund musel ve druhém zápase otáčet nepříznivé skóre 2:3 z domácího zápasu, který byl ovlivněn výbuchem bomby v blízkosti autobusu německých fotbalistů. Zápas byl odložen na druhý den, ale Dortmund přišel o obránce Marca Bartru, který při útoku utrpěl zlomeninu ruky a musel na operaci. Ve druhém zápase Monako vstřelilo znovu tři góly a po celkovém skóre 6:3 postoupil knížecí tým do semifinále.

ŠTĚPÁN VELEK

Čtete náš sport – budete mít skvělou fyzičku!

FLEŠ

Editoři: Jan Vojtěchovský, Clara Zangová, Anna Bendová, Jana Brišová

Korektoři: Pavlína Podzimeková, Gabriela Knížková, Tomáš Zítka, Jakub Grim

Redakce: Anna Bendová, Pavlína Borská, Jana Brišová, Kryštof Duda, Jakub Grim, Kateřina Horová, Eliška Hovorková, Jakub Jirků, Jakub Jonáš, Gabriela Knížková, Aneta Krsová, Matyáš Křimský, Jan Kubelka, Stanislav Kučera, Filip Liška, Marek Martinovský, Martina Plesníková, Pavlína Podzimeková, Kristýna Pružinová, Adam Ryšánek, Alexandra Tinková, Pavel Tylšar, Štěpán Velek, Jonáš Verner, Jan Vojtěchovský, Clara Zangová, Tomáš Zítka